

Šu 477 čís. 3 c. ř. s. zmatečným. Bylo proto podle §§ 471 čís. 5, 478 a 513 c. ř. s. napadené usnesení, jakož i rozsudek prvního soudu a celé předchozí řízení jako zmatečné zrušiti a se usnísti, jak se stalo.

Čís. 5762.

Bylo-li v kupní smlouvě ujednáno, že kupitel má zaplatiti část kupní ceny na dávku z přírůstku hodnoty, jest prodatel oprávněn domáhati se na kupiteli vyplacení této částky, byl-li předpis dávky zrušen vzhledem k tomu, že dávka byla prodateli předepsána již z dřívějšího kupu, z něhož napotom sešlo.

(Rozh. ze dne 16. února 1926, Rv II 656/25.)

Žalobě prodatele nemovitosti proti kupiteli o nedoplatek kupní ceny 10.000 Kč bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Trhová smlouva ze dne 29. listopadu 1923 uvádí sice jako kupní cenu 80.000 Kč, v odstavci 7 však obsahuje též závazek žalovaných, že mimo to zaplatí dávku z přírůstku hodnoty do částky 10.000 Kč. Zjistily-li pak nižší soudy seznáním svědka Richarda Sch-a, že se strany ujednaly na kupní ceně 90.000 Kč za nemovitosti bez inventáře a že se shodly na to, aby se tato kupní cena ve smlouvě písemní vykázala penízem 80.000 Kč, kdežto zbytek 10.000 Kč byl poukázán na zapravení předpokládané dávky z přírůstku hodnoty, jest nemístno, z toho vyvozovati rozpor tohoto zjištění s obsahem smlouvy, neboť jde jenom o zjištění obsahu smlouvy a úmyslu stran, které neodporuje obsahu smlouvy a jest ve shodě s průvody, na základě nichž soudy k tomuto zjištění došly. Ve skutečnosti se tedy touto námitkou brojí způsobem v dovolacím řízení nepřipustným (§ 503 c. ř. s.) jedině proti správnosti tohoto zjištění, a to ještě způsobem přičicím se skutkovému základu v nižších stolicích zjištěnému potud, že se v dovolání věc líčí tak, jako by se o ceně 90.000 Kč bylo jednalo jen před podpisem písemní smlouvy a jakoby se stala konečná dohoda na 80.000 Kč teprve podpisem smlouvy písemní. Pokud jde o dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s., dlužno právní rozhodnutí nižších soudů schváliti jakožto bezvadné. Je-li zjištěno, že kupní cena byla v souvislosti smluvena na 90.000 Kč a že z toho částka 10.000 Kč určena byla na zaplacení dávky z přírůstku hodnoty na ten způsob, že žalovaní mají tuto částku zaplatiti na onu dávku, s jejímž vyměřením z tohoto prodeje oběma stranami bylo počítáno, jest zřejmo, jak odvolací soud správně dovodil, že tato částka nemůže připadnouti k dobru žalovaným, když dávka z přírůstku hodnoty z tohoto prodeje později byla zrušena a že nemůže býti o ní zkrácena žalobkyně, která sice z tohoto prodeje dle zákona nemusí platiti žádné dávky z přírůstku hodnoty, avšak jedině proto, že jí byla předepsána dávka z dřívějšího prodeje těchže realit na jiné strany později v oba-

polné dohodě zrušeného, čímž zároveň odpadl zákonný předpoklad pro vybírání dávky z pozdějšího prodeje (o který tu jde). Dle právního sestrojení jde o poukaz po rozumu §u 1400 obč. zák. a násl. Žalovaní, jimž tato část kupní ceny 10.000 Kč byla k zaplacení dávky ponechána, byli smlouvou poukázáni, aby jí za žalobkyni na účet tohoto nedoplatku na dávku zaplatili. Odpadl-li důvod k tomu placení, zůstává u nich tato částka žalobkyni k dobru nadále jako nedoplatek kupní ceny, ježto plat tímto poukazem žalovaným uložený nebyl učiněn a žalovaní nemají tedy právního důvodu, tento doplatek kupní ceny žalobkyni zadržovati. Poukazují-li žalovaní k tomu, že při výkladu smlouvy nebylo šetřeno hledisek §u 914 obč. zák., dlužno výtku tuto odmítnouti, neboť právě procesní stanovisko a pokus jejich, těžiti pro sebe z náhody, že z koupě jejich nebyla na konec dávka z přírůstku hodnoty vybrána, na přímý úkor žalobkyně, která jí nyní z dřívějšího prodeje platiti musí, příčí se právu i smluvní poctivosti.

Čís. 5763.

Pozemková reforma.

Vykonáváje práva §u 8 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., vystupuje Státní pozemkový úřad jako úřad. Na tom nemění ničeho, že ona práva vykonával neprávem.

Vyvolal-li Státní pozemkový úřad opatření politického úřadu, jednal jako strana a stát neručí tu ani za Státní pozemkový úřad ani za politický úřad.

Vymohl-li si Státní pozemkový úřad prozatímní opatření dle předpisů exekučního řádu, lze se domáhati náhrady škody pouze návrhem podle §u 394 ex. ř.; pořad sporu není tu přípustným.

(Rozh. ze dne 16. února 1926, Rv II 750/25.)

Československý erár (Státní pozemkový úřad) domáhal se na žalovaném, bývalém pachtýři zabraného dvoru, zaplacení dlužných daní a pojištění, přírážek okresních a obecních a náhrady za ovoce a to na základě smluv ze dne 1. srpna 1918 a 13. prosince 1921, jež byl žalovaný uzavřel s dřívějším majitelem panství. Žalovaný namítl proti žalobnímu nároku započtením kromě několika menších nájemných pohledávek zde v úvahu nepřicházejících, též nárok na náhradu škody, jež mu byla způsobena tím, že Státní pozemkový úřad vydal zákaz bourání. Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným zaplatiti zažalovaný peníz, uznal však započtením namítané vzájemné pohledávky a tím zažalovanou pohledávku za vyrovnánu. Odvolací soud k odvolání žalobcovu neuznal po právu vzájemnou pohledávku z náhrady škody a důsledkem toho uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovaný peníz po srážce ostatních drobných nájemných pohledávek. Nejvyšší soud k dovolání žalovaného zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu pro nepřípustnost sporného řízení.